

samo resolucijo „Gewerbevereina“, ker se drzne tudi ob interpelaciji slovenskih poslancev v deželnem zboru. V svoji resoluciji pravi, da Slovenci zahtevamo, da bi tudi v Gradcu in na Gorenjem Štajerskem se slovenski uradovalo.

Ker ne moremo misliti, da bi sestavitelji resolucije bili tako nevedni, moremo si misliti, da so to vzeli v resolucijo, da nemško prebivalstvo bolje razburijo proti Slovencem. Mi smo pač že neštivilnokrat naglašali, da ne želimo slovenščine gorenjim Štajercem urivati, zahtevamo samo, da se uraduje v slovenskih okrajih slovenski. Seveda nekatera oblastva v Gradcu bi morala slovenski uradovati, koliko imajo opraviti s slovenskim delom dežele. Da naše želje dalje ne sezajo pač najbolje kažejo naše zahteve po samostojnem namestniškem oddelku za slovenski Štajer. Ko bi hoteli narodno enakopravnost za vso deželo, bi tak oddelek nobenega pomena ne imel. Mi nemškim Štajercem prepuščamo, da sami uredijo razmere v svojem delu dežele, a za slovenski del dežele pa zahtevamo pravice svojemu jeziku in narodnosti in v tem oziru ne odjenjamo. Sprava mej Nemci in Slovenci na Štajerskem bi bila najlažja, ko bi Nemci stali zares na stališču, katero sedaj tako naglašajo glede Češke. Če narodna sprava na Štajerskem ni mogoča, niso krive slovenske pretirane zahteve, temveč nemška gospodaželjnost.

Grško-turška vojska.

Primeroma dolgo že traja grško-turška vojska in vendar Turki niso še dosegli onih uspehov, katere so si domišljali v naglici priboriti, namreč Grka kar namah premagati. Grki so jako hrabri, kar priznajo Turki sami. Dasi je grška vojska v Tesaliji napram turški le malobrojna, vendar so Grki že uspešno nastopili napram Turkom, tako, da so v Carigradu vsled tega vzeli vrhovno poveljništvo vojske Edhem-paši in je poverili Osman Ghazi-paši, svojedobnemu poveljniku turške vojske pri Plevni. Premagali so Turke, da so se ti morali umakniti. Brzobjavna poročila z dne 23. in 24. aprila so vsa javljala o lepih uspehih Grkov. Mej drugim slovejo ta poročila: Turška vojska je bila pri Matiju premagana in se je morala umakniti do Pentepigadije. Grški so vrgli Turke tudi pri Reveni in zavzeli zopet Gricovali ter pognali turško divizijo do Lazarije.

Iz Larise javljajo, da so grški pešaki in topničarji po uro trajajočem boju pri Tyrnavosu Turke pobili tako, da se je Edhem paša umaknil z vojsko skozi melunsko sotesko skoro do Elasone. Dalje se je javljalo: Po hudem boju je grška vojska prekoračila turško mejo in zasedla mej Platamono in Elasono ležeče meste Karya, katero je velikega strateškega pomena.

Prestolonaslednik grški je brzobjavil v Atene: Turki mirujejo, razgnali smo zadnjo turško baterijo. Turki so zapustili Nezeros in Rapsani, tako, da ni nobenega Turka več na grških tleh. O grški vojski v Epiru se je poro-

čalo, da ta zmaguje na celi črti in da je vzela Turkom mnogo topov in municije.

Grško brodovje v solanskem zalivu je bombardovalo najprej Platamono, potem Katerino in Letochori. V Katerini je izkrcana četa mornarjev užgala skladišča, v katerih je bila shranjena velika množina živil za turško vojsko. Tudi v Letochoriju je sežgala skladišče. Edhem-paša je odposlal 8000 mož, da mu zavarujejo hrbet.

Ta ugodna poročila o uspehih grške vojske so se naenkrat zasukala. Odstavljeni Edhem-paša hoteč pokazati svojo poveljniško sposobnost je še enkrat udaril pri Matiju na Grke. Posrečilo se mu jih je popolnoma premagati. Grška vojska se je borila z občudovanja vredno hrabrostjo in požrtvovalnostjo. Odbijala je vse naskoke mnogoštevilnih turških čet, dokler je Turki niso tudi z obeh stranij prijeli. Še le tedaj so hrabro borec se morali umakniti. Larissa je zapuščena. Kralj je zahteval, naj se grška vojska pri Larisi koncentrira, a vojni svet se je izrekel proti temu. Tako stoje razmere v Tesaliji. Turki so zdaj gospodarji iste. Zavzeli so Tyrnavos in Lariso. Grki so se morali daleč nazaj umakniti. Zmagali so pa Turki le vsled svojega velikega števila napram Grkom. Turška vojska v Tesaliji je trikrat toliko nego Grška. Vendar ta poraz še ni vzel Grkom poguma nadaljevati vojske. Vspodbujajo jih k temu največ nepričakovani veliki uspehi v Epiru. Ondi je grška vojska gospodar in mej Albanci se je že pojavil revolucionarni duh. Pred vsem se pa zanašajo Grki na svoje brodovje, ki se baje zdaj nahaja blizu Soluna. Vsak dan se pričakuje sporočilo, da se je začelo bombardovati Solun. Turško brodovje je pa tako slabo, da se niti na širno morje ne upa. Za Grke torej še ni vse izgubljeno in Turčija, dasi zmagovalka, ima več skrbij nego Grška. Boji se pred vsem ustaje v Makedoniji, in če ta bukne potem je Turška v največji zadregi. To turški sultan dobro ve in se že laska Bolgarcem in Srbom v Makedoniji ter jim dovoljuje znatne koncesije v narodnem in cerkvenem oziru, le, da jih mirne ohrani.

Politični pregled.

Jezikovna naredba in Čehi. — Vsi češki listi z veseljem pozdravljajo jezikovno naredbo za Češko in Moravsko, a vendar naglašajo, da je to le prvi korak rešenju češkega vprašanja. Mladočehi zaradi teh naredeb še ne mislijo podpisati vlade. Pred vsem se mora osnovati češko vseučilišče in tehnika za Moravsko in češka višja obrtna šola v Brnu. Nadalje pa hočejo imeti češki poslanci od grofa Badenija jasen odgovor, če ga je volja rešiti češko vprašanje. Poslednje je seveda najtežavnejše, ker ministerski predsednik gotovo ne bode maral delati obljub, ki se ne dajo uresničiti v okviru sedanje ustave. Tako se je bati, da se dobri odnošaji mej vlado in Čehi še razbijejo. Češki poslanci že z ozirom na mišljenje prebivalstva ne morejo hoditi z vlado.

Jezikovna naredba za Moravsko. — Vlada je te dni na veliko jezo liberalnih in narodnih Nemcev razglasila jezikovna naredba za Moravsko. Njena vsebina je popolnoma jednaka z naredbo, ki se je izdala za Češko. Nemška jeza je tem večja, ker so se nadejali, da so s svojim rogoviljenjem

proti češki naredbi vlado ostrašili, da podobne naredbe za Moravsko ne izda. Tako so tolmačili vladno obotavljanje. Nova naredba je takoj stopila v veljavo in še isti dan se je po njej poslovalo v Brnu. Na Moravskem ne bode skoro nobenih težav, ker je le malo sodnih uradnikov, ki bi češki ne znali. Okraji so jako pomešani in je že dosedaj slednji uradnik bil po dejanskih razmerah prisiljen znati oba deželna jezika. Ne ve se pa, kdaj se izda podobna naredba za Šlezijo. V Šleziji so razmere težavneje, ker so v deželi trije jeziki in je nekaj okrajev, v katerih se vsi trije jeziki govore.

Narodni Nemci hoteli so sklicati shod v Draždane, da bi dobro zabavljali zaradi jezikovne naredbe. To misel so pa opustili, ker so izvedeli, da Saksonci zanje ne čutijo nobenega naidušenja. Sedaj bode shod v Liberci dne 2. maja, koder bodo seveda jako pridno zabavljali proti vlati. Govori se tudi o nekem velikem shodu vseh avstrijskih Nemcev, ki se baje snide v Lincu po letu, kar pa še ni gotovo. Tudi Linc najbrž ni pravi kraj za tako nemško narodno demonstracijo. Zato bodo ta shod najbrž opustili, posebno, ker ni misliti, da bi se ga udeležile vse avstrijske nemške stranke. Posebno so proti jezikovni naredbi razkačeni štajerski in koroški Nemci, v drugih deželah položaj treznejše presoja.

Pogodba z Ogersko. — Prav nobenega upanja ni, da bi se naša državna polovica in Ogrri sporazumeli glede doneska k skupnim državnim troškom. Ogrri nočejo več plačati, kakor 34.6%. Ker pa zahtevajo, da se ne sme vojaško granico poprej odračunati dva odstotka, je to baš ista kvota, kakor so jo plačevali dosedaj. Povišek je le navidezen. Ker se naša državna polovica ne more zadovoljiti s tem, utegne priti do ministerske krize na Ogerskem ali pa tudi pri nas. Madjari prete z najhujšim uporom. Ogerska vlada je že dolgo parlament in narod pripravljala na upor proti Avstriji in s tem pripravili sebe v tak polom, da ne sme ničesa prijenjati, ker bi bilo sicer takoj ob vse zaupanje pri vladi. Banffy se bode morda v kratkem kesal svojega postopanja.

Avstrija, Rusija in Nemčija. — Dasi avstrijsko-nemška-italijanska zveza v resnici obstoji, vendar ta kot taka zadnji čas ni stopila v akcijo. Sploh svet ne pripisuje tej zvezi nobenega posebnega pomena več. Vsled tega se je zadnje dni prav zagnala govorica, da se osnuje trocarska zveza mej Avstrijo Rusijo in Nemčijo. Obisku nemškega cesarja na Dunaju in sestanku avstrijskega in ruskega carja v Petrogradu pripisujejo veliko politično važnost. Posebno z ozirom na balkanske razmere se povdarja ustanovitev take zveze ki bi imela v prvi vrsti v bran se postaviti nakanam Angleške ki se hoče največ mogoče izkoristi grško turške homatije.

Italija. — Dne 23. aprila je bil napaden italijanski kralj Humbert. Ko se je ob 2. uri pop. peljal s svojim pobočnikom na dirkališče, skočila je neka oseba na kraljevi voz ter zamahnil z nožem, hote z istim zadeti kralja. Toda kralj je odskočil in se ognil sunku. Napadalec je policija takoj prišla. Zove se Pietro Acciarito je 24 let star in po poklicu kovač. Napadalec trdi, da atentata, ni izvršil dogovorno s kom drugim, temveč iz svojege nagiba. Kralj se je vsejedno odpeljal na dirkališče, kjer mu je ljudstvo, ko je zvedelo o atentatu, prirejale viharne ovacije. Tudi na večer se je ogromno navode zbralo pred kraljevo palačo burno pozdravljalo kralja. Oba kralj in kraljica sta se mogla opetovano pokazati na balkonu, godbe so svirali in mesto je bilo v zastavah. Po izpovedbah napadovalčevih soditi, je prav mogoče, da je ta blazen.

Grška. — Iz Aten poročajo, da je zaradi neuspehov grške vojske nastala ljudska nevolja, ki se je obrnila proti kralju. Številne množice hodijo po mestu in demonstrirajo za republiko, kličejo pri tem „Živela republika“. Koder se prikaž-jo častniki, jih ljudstvo insultira in obmetava z kamenjem. Tudi iz drugih mest se poroča o enakih demonstracijah. — Posebno kolosalno senzacijo vzbuja vest, da so prestolona-

slednik in vsi člani generalnega štaba poklicani iz vojnega polja v Atene ter se ne vrnejo več na svoja mesta. Zapovedništvo grške vojske prevzame namesto prestolonaslednika najbrž general Mavromichalis.

Obrtnija.

Državni zbor in obrtniki in delavci.

Jedva se je sešel državni zbor, že se je sprožilo celo vrsto predlogov v prid obrtnega in delavskega stanu. Želeti je pač, da bi državni zbor te predloge tudi rešil in jih po možnosti zboljšal, ne pa pustil nerešenih, kakor se tako rado zgodi. Da čitatelji izvedo te predloge, jih hočemo tu navesti. O njih bomo o priliki podrobneje govorili.

1.) Vlada naj predloži čim najpreje zakon, po katerem se delavci zavarujejo za čas onemoglosti in starosti. To nujno zahtevo delavskega stanu so sprožili krščanski socialisti, slovanski poslanci, katoliška ljudska stranka in nemški nacionalsci. Upati smemo, da se tolikemu številu ljudskih zastopnikov vlada ne bo mogla ustavljati.

2.) Vlada naj v vseh svojih podjetjih uvede osemurni delavski čas in zato, da se v družih podjetjih zniža sedanji čas, naj se skliče mednarodni zbor, v katerem naj se zastopniki vseh večjih držav pogovore o ti važni zadevi. Posamezna država zato ne more izvršiti delavskih zahtev o delavskem času, ker bi potem ne mogla tekmovali z drugimi državami, kjer imajo delavci dalji delavnik. Ta predlog so stavili krščanski socialisti.

3.) Vsem trgovinskim služabnikom, zasebnim uradnikom in vsem tistim osebam, ki prodajajo tobak, sol, ali smodnik, se mora dati popoln nedeljski počitek.

4.) Vsi uradniki in sploh državni služabniki morajo imeti vsakoleten dopust za primeren čas, ki naj se razmerno določi v poletnih mesecih.

5.) Nekaj denarja, ki preostaja vsako leto iz skupnih sirotnih blagajen, naj se uporabi v to, da se napravijo zavodi za zapuščeno, nepreskrbljeno mladino.

6.) Diurnisti v državni službi naj se stalno nastavijo s primernim imenom, stalno plačo, ki naj se redno zvišuje, in pravico do pokojnine; poskrbi naj se tudi za njihove vdove in sirote.

7.) Izpit vsposobnosti naj se raztegne tudi na trgovce in gostilničarje. Ustanove naj se zakonite zveze obrtnih zadrug, ki naj imajo iste pravice, kot sedanje obrtne gosposke in trgovske in obrtne zbornice. V kaznilnicah se ne sme izdelovati nič družega, nego kar se za kaznilnice same potrebuje. Ustanovi naj se tudi za obrtnike zavarovanje za starost.

8.) Ker vzlasti ogerski krošnjariji, (posebno judje,) krošnjarijo po Avstriji, naj se da vsaki občini pravica, da se sme krošnjariti v njenem okrožju samo ž njenim dovoljenjem.